

Beata Virgo non fuit libera a reatu, quo tota natura tenebatur obnoxia, ut scilicet, non intraret in Paradysum, nisi per Christi hostiam, sicut de Sanctis Patribus dicitur, qui fuerunt ante Christum: nam creatio animæ intra corpus non pertinet ad reatum naturæ, sed ad ejus exigentiam naturalem, quæ non violatur per creationem singularem animæ extra corpus, ac proinde nec per creationem in Cælo: maxime, cum primum sit connaturaliter necessarium ad præsertionem per gratiam in linea physica, & secundum valde congruum Virginis excellentiæ, & dignitati.

S E C T I O III.

De Virginis Gloria.

§. I.

Quid de Virginis Gloria senserint Theologi communiter?

301. **F**R. Carolus del Moral, Toletanus Seraphicæ Observantiæ Filius, ornamentum, & immortale decus, tom. 1. suæ Theologiæ Scoticæ Mariannæ, tract. 2. disp. 2. quæst. 3. erudite congerit, quæ ad prædestinationem Deiparæ pertinent, in primisque quæstionem instituit: an B. Virgo ab instanti Conceptionis permanentemente visione beatifica functa fuerit, ita ut ab instanti Conceptionis fue-

rit in Beata Virgine visio bea-
 tifica, ita continua, ut semper
 permanens duraverit, dum ex-
 titit viatrix? Eiusque extrinse-
 cam, & intrinsecam probabili-
 tem toto articulo I. elucidans
 conglobat Authores primæ no-
 tæ, & Authores valde efficaces.
 Et ut videas, nihil e nostro penu-
 nos ponere, subdam, quæ assert
 a num. 8. art. I.

302. „ *Cumque* ipsum modum
 „ componendi simul gloriam per-
 „ manentem Deiparæ cum sta-
 „ tu viæ approbet noster Illu-
 „ strissimus Guerra, addit tamen,
 „ ut probabilem alium
 „ longe difficiliorem: peculiaris,
 „ ait, difficultas est, si di-
 „ catur, quod in primo instan-
 „ ti, & gratia, & gloria in
 „ summo ipsi collata fuerunt;
 „ sed probabile est, quod de ra-
 „ tio-

„ tione formali viæ, non tam
 „ est tendentia ad terminum,
 „ ut apprehendatur, & possidea-
 „ tur, quam tendentia per merita
 „ ad tale præmium; quare illa ra-
 „ tio merendi videtur constitue-
 „ re essentialiter rationem via-
 „ toris, qua per meritum ten-
 „ ditur ad terminum, & am-
 „ bulatur ad præmium: unde
 „ quamvis gratia, & gloria,
 „ quæ est terminus meriti, jam
 „ fit in termino, quantum ad
 „ sui intensiorem; quia tamen
 „ habens hæc omnia nondum
 „ illa perfecte, & adæquate pro-
 „ meritus est, sed potius actu
 „ est in tendentia meriti, idcir-
 „ co viatoris nomen, & rem
 „ jure merito retinet: Sic in Vir-
 „ gine quoad præsens: quomo-
 „ do autem sit tendentia ad me-
 „ ritum jam possessum, sic ex-

» plicat : decrevit Deus, quod
 » tota illa gratia, ac gloria
 » sub meritum Virginis caderet
 » per actus omnes ab ipsa præ-
 » standos, ac si post actus ipsos
 » conferretur, ut in nobis de
 » facto accidit; hoc posito de-
 » creto, non reputatur inconve-
 » niens, nunc conferri quod postea
 » promerendum est. Ratio hu-
 » jus est : quia non est de es-
 » sentia præmii, quod semper
 » sequatur meritum, vel de ra-
 » tione meriti, quod semper
 » antecedit præmium : sat enim
 » est, quod prævideatur præ-
 » mium, ut finis meriti, &
 » meritum, ut medium ad præ-
 » mium consequendum, sive
 » quantum ad existentiam præ-
 » cedat, sive subsequatur; quod
 » patet in omnibus gratiis, &
 » donis collatis Angelis, & SS.

» PP.

» PP. ab initio sæculi virtute
 » meritorum Christi Domini,
 » quæ subsequuta sunt ejusmo-
 » di gratiarum *collationem*. Ita
 » hic Illustrissimus Scotista.

303. Alium modum subdit,
 » magis adhuc difficilem, quam
 » prædictum, nempe Deiparam in
 » primo suæ Conceptionis instanti
 » meruisse primam gloriam, quam
 » tunc accepit, ita, quod in ali-
 » quo priori naturæ præcesserit me-
 » ritum per gratiam, & in ali-
 » quo posteriori naturæ gloria col-
 » lata fuerit ipsi per modum præ-
 » mii. Ratio ipsius est : quia non
 » est omnino necessarium, quod
 » meritum antecedit tempore præ-
 » mium, sufficit, quod natura so-
 » lum : patet de facto : nam Ju-
 » stus meretur per bona opera aug-
 » mentum gratiæ, quod habet ra-
 » tionem præmii, & tamen in eo-

V 6 dem

dem instanti, in quo illud meretur, recipit illud: quia tamen status viæ debet esse status fidei in vita mortali, quæ secundum communem legem in hoc mundo largitur, ait, quod hoc meritum per gratiam ita fuit, ut per habitum fidei B. Virgo in instanti suæ Conceptionis pro aliquo priori naturæ crediderit omnia, quæ quilibet alter viator per totum vitæ transitum credere potest, & hoc longe, lateque perfectiori modo, ut constat.

304. Postea vero in secundo instanti naturæ elicuerit actum amoris, & reliquarum virtutum, per quas se disposuit ad gratiam, & promeruerit de condigno gloriam, quam in eodem instanti temporis, licet in alio posteriori naturæ habuerit. Ex
tunc

tunc ergo in Sacra Virgine per visionem, & fruitionem existente beata cessabit fides actualis omnium objectorum, quæ in Verbo videbat, sed non cessabit in ipsa ratio viatricis in ordine ad alia objecta, quæ tunc non manifestabantur in Verbo. Probatur hoc a paritate sententiæ probabilis aliquorum Thomistarum, sic intelligentium Divum Thomam ad quæst. 56. 1. partis; qui asserunt probabiliter, quod Angeli in primo instanti suæ creationis adepti sunt in aliquo posteriori naturæ, quam in priori naturæ meruerunt gloriam.

305. Et in illo priori fuerunt viatores, cum dracone præliati sunt, ipsum devicerunt, & tandem in alio posteriori naturæ palmam adepti sunt. Si dicas, quod
ob

ob mensuram actuum horum requiritur instans temporis, facilliter responde, quod res illa, quæ est mere spiritualis, & a phantasmatis non dependens, non mensuratur in duratione sua per ordinem ad durationem rerum materialium, & ita non exposcit ad sui mensuram instans temporis. Quod inde patet: quia est res omnibus modis æviterna: unde mensuratur in instantibus illis, quibus comparatis cum linea temporali, & rerum materialium mensura, non correspondet instans totum temporis, sed instans naturæ. Aliqui (præcaveat instantiam) ait, non judicant inconveniens, quod isti actus, etsi existant in instanti temporis, sint in primo, & definant in secundo naturæ instanti.

306. Ex his hanc eruit ad nostrum

strum principale intentum rationem: *quidquid* est de facto puræ creaturæ concessum, perfectiori modo est tribuendum Deiparæ, quod adeo verum est, ut dixerit Albertus Magnus lib. de Virgine cap. 70. & 71. *principium est terminis per se notum, B. Virgini perfectius collatas esse omnium Sanctorum gratias, ideo fundamenta ejus in montibus Sanctis proclamantur.* Jam sic: sed juxta citatos Thomistas, Angelis collatum fuit in primo instanti mereri, ut viatores, per fidem, & gratiam præmium, quod in eodem instanti, licet pro posteriori naturæ adepti fuerunt: ergo Deiparæ ipsum hoc perfectiori modo tribui *debet.*

307. Hactenus citatus, qui pro-

prosequitur mirabilia de Virgine depromens. Nam quid excellentius, quam habere in primo Conceptionis instanti, non modo gratiam immensam, sed etiam consummatam, meruisse suam gloriam, & gloriam hanc illi fuisse permanentem? Vere Deus fecit potentiam in brachio suo, præsertim cum non levibus fundamentis isti Theologi innixi ad suam conclusionem stabiliendam procedant. Respondet argumentis contrariis clarissimis, & aliis minoribus Virgine concessis rationibus: ut videre est apud ipsos Authores in locis jam citatis, quos de verbo ad verbum transcripsi meo solito more, ut purius sensus illorum percipiatur.

§. II.

§. II.

*Quid de magnitudine Glorie
Deiparæ Theologi senserint?*

308. **I**pfemet F. Carolus del Moral tract. 2. disp. 2. quæst. 2. variis suppositionibus factis, art. 1. suum sensum aperit art. 2. quippe asserit: corona, & præmium correspondens meritis Deiparæ valoratis gratia habituali, & gratia Maternitatis, ad quam Deus ipsam prædestinavit, est summa gloria possibilis, cujus est capax pura creatura. Quod probat clarissimis autoritatibus, præsertim desumptis ex Ubertino de Casalibus lib. 4. Arboris vitæ cap. 41. merito ait: *glorificationem*
 » V. MARIE Matris Dei dix-
 » rim fontem Divinitatis JESU
 » plc.

„ plenarie referatum; ipsa enim
 „ tantum accepit de Dei gloria,
 „ quantum est puræ creaturæ do-
 „ nabile in *æternum*.

309. „ *Et* proportionaliter plus
 „ ei, quam omnibus creaturis si-
 „ mul sumptis datum est; sicut
 „ enim cæteris in via per par-
 „ tes dantur gratiæ, in MARIA
 „ autem se tota effudit plenu-
 „ do gratiæ, sic & in patria di-
 „ vinæ gloriæ participatio quod-
 „ ammodo per partes datur;
 „ sed MARIA totam Trinitatis
 „ penetravit abyssum, & quan-
 „ tum est possibile creaturæ sine
 „ personali unione luci increatæ
 „ est *immersa*. Adjicit etiam ad-
 „ sum intentum inter alios Alber-
 „ tum Mag. serm. 3. de Assumpt. di-
 „ centem: *Virgo MARIA soror Dei*
 „ *appellatur propter vitæ conformi-*
 „ *tatem, & hæreditatis identitatem.*

Ubi

Ubi pro hæreditate vere videtur
 intelligere gloriam: quia in Ma-
 tre, & Filio fuit summe possi-
 bilis, ultra quam major nequeat
 dari, proportionem servata inter
 creaturam puram, & Deum ho-
 minem.

310. Affert etiam rationes con-
 cludentes: nam Deus confert præ-
 mium juxta adæquationem me-
 ritorum; sed merita Deiparæ va-
 lorata sunt a gratia habituali,
 quæ fuit in ipsa secundum totam
 intensionem possibilem, ita ut nec
 divinitus potuerit dari intensior,
 ut probat tractatu sequenti; pa-
 riter valorata dignitate Mater-
 nitatis Dei formaliter justifican-
 tis, tribuentisque jus proximum,
 & formale ad summam gloriam
 extensive ex parte objecti dabi-
 lem in pura creatura, ut proba-
 tum relinquit num. 10. hujus
 quæ-

quæstionis, suaque merita adæquantia gloriam intensive, & extensive summam possibilem in pura creatura: ergo præmium collatum Deiparæ, ut corona suorum meritorum, & ad quod fuit a Deo prædestinata, est gloria extensive, & intensive ex parte objecti summa possibilis in pura creatura.

311. Denique probat conclusionem: præmium gloriæ Deiparæ est proportionatum debito congruentiæ, & decentiæ suæ altissimæ dignitati Matris Dei; sed hoc præmium est gloria summa possibilis intensive, & extensive ex parte objecti in pura creatura: ergo & gloria ita summa est. Minorem probat: si Maternitati Dei non deberetur proportionaliter, & congruentialiter summa gloria extensive, & in-

tensive ex parte objecti, Mater-nitas Dei non est dignitas summa, & major, quæ excogitari valet in pura creatura, quandoquidem major dignitas foret illa, cui deberetur talis gloria summa possibilis; quod confirmatur autoritate Angelici 3. part. quæst. 27. art. 5. in corpore dicentis: *quanto magis aliquid appropinquat principio in quolibet genere, tanto magis participat effectum illius principii*: ergo si ratione Maternitatis summe appropinquat Virgo Deo, summe participat de Deo beante.

312. Asserit 2. quod gloria Virginis est summa extensive ex parte objecti: quia ultra videre in Verbo omnia possibilea extenditur ad videndum in ipsamet Essentia Divina omnes creaturas, tam præteritas, quam existen-
tes,

tes, & futuras, etiamque opera, & cogitationes omnium illarum. Probat 1. Deipara in patria videt in Verbo omnia, quæ ad statum suum præminentissimum pertinent, juxta illam regulam generalem, quam statuerunt Theologi, & etiam Div. Thomas 3. part. quæst. 10. art. 1. in corpore, & 4. contra gentes, cap. 50. scilicet, Beatos videre in Verbo omnia, quæ pertinent ad suum statum; sed ad statum præminentissimum Matris Dei pertinet omnes creaturas, tam præteritas, quam præsentis, & futuras, & cogitationes illarum attingere: ergo omnia hæc videt in Essentia Divina in Coelis coronata.

313. Minorem probat ex P. Zalasar loco supra citato dicente: communis sententia Scholasti-

sticorum tenet, quod Beati omnes cogitationes, & consilia eorum, qui aliqua ratione ad ipsos pertinent, in patria cognoscunt, nimirum Parentes filiorum suorum, & capita communitatum suorum subjeutorum, & alia ejusdem generis; atqui ad Virginem Deiparam spectant omnes homines, quia eorum est suprema Regina, etiamque omnes Angeli ob eandem rationem, insuper tamquam Mater gratiæ, nedum hominum, sed etiam Angelorum est Mater amantissima: ergo nedum omnes Angelos, & omnes homines, sed etiam eorum cogitationes, & operationes ad ipsam attinet in Verbo cognoscere; quia ut Mater Dei, Mater, & Regina præfulget hominum, & Angelorum.

314. Non intendit hac, & se-

sequentibus rationibus suadere, quod videat in Verbo omnes creaturas possibles, hoc quippe probatum reliquit conclusione antecedenti; nam in anteriori articulo constat, non repugnare, & possibile esse, Beatum videre omnia possible in Verbo, consequenter dicendum est, hoc de facto habere Deiparam, cum ex SS. PP. constet, visionem ejus beatificam esse summam possibilem in pura creatura. Quæ omnia limitat in 3. conclusione defendens, aliqua esse, quæ singulariter ad Christum, & ejus cogitationes pertinent, quarum visionem in Verbo, verosimile est, Deiparæ de facto occultari.

315. Hanc doctrinam judicat conformem doctrinæ Suarii, & Novari num. 18. cit. quia Christus Dominus, ut supremus Ju-
dex

dex vivorum, & mortuorum, & Legislator gratiæ, in quo munere Legislatoris, non habuit in sua Matre comitem, aliqua futura contingentia cognoscit, quæ peculiariter pertinent ad ipsum, ut Legislatorem, & Judicem, & de ipsis singulariter exponere attinget; sed hoc ipso hæc oportet Deiparæ occultari: ergo. Probat minorem: quia hoc ipso, quod specialiter pertineant ad munus non communicatum Deiparæ, non est titulus, vi cujus ipsi manifestentur, nec ratione status, dignitatis, & officii Matri debetur eorum cognitio: ergo eo ipso occultantur.

§. III.

Ampliatur idem assumptum.

316. **I**dem Author totum articulum tertium insumit in respondendo argumentis excogitatis contra suas assertiones: & quia tam ex parte arguentium, quam respondentis magis elucidatur Mariana gloria, placet hic principaliora delibare. In objectione 2. sic procedit: præcise per hoc, quod sit possibile puræ creaturæ, & cedat in maiorem honorem, & gloriam Deiparæ, in ipsam redundantem, non datur sufficiens fundamentum, ut ei concedatur: quia aliqua sic sunt possible, & tamen negantur ipsi, ex eo, quod non decet, & congruit illa ipsi concedere, ut immor-

mortalitas, potestas sacerdotalis consecrandi Corpus Christi, & ligandi, atque solvendi, ac potestas fundandi Ecclesiam, instituendique Sacramenta; at illa extensio gloriæ videndi in Verbo omnia possible non congruit ipsi ratione Maternitatis: ergo.

317. Patet assumptum: quia possible, quæ numquam erunt, & ex decreto Dei sunt determinate non futura, nullatenus pertinent ad aliquod munus Deiparæ, nec ut finis, & exemplaris omnium, nec ut Corredemptricis, nec ratione status eminentissimi, ad quem ut Mater Dei est evecta. Ad quod respondet, quod congruentia Maternitatis est ad videndum in patria omnia possible, etiam quæ minime transeunt ad statum futurationis, & existentia: quia congruen-

gruentialiter hæc scientia beata pertinet ad statum Matris Dei. Ratio est: quia congruebat ipsam Deiparam cognoscere suum statum esse summum, ultra quem major non erat possibilis; pariter, & cognoscere, se esse exemplar adeo summe perfectum creaturarum, ut in pura creatura perfectius esset impossibile.

318. Ut ergo has excellentias perfectissime cognosceret, debebat attingere omnia possibilis, etiam quæ nunquam erunt, ut ex cognitione perfectionis omnium sibi constaret, nihil esse, quod eam posset in pura creatura excedere perfectione supernaturali, aut ad eminentiorem statum vi gratiæ altissime sublimari. Jam prope medium dixerat: si dicas; quod etiam est possibile, hanc scientiam habere

pu-

puram creaturam ab instanti conceptionis in via, non negabo; at Deiparæ solum concedenda est in patria: quia non decuit Matrem Dei simul fuisse viatricem, & comprehenditricem, cum hoc solum sit debitum congruentiæ ratione unionis hypostaticæ; & se refert ad sectionem sequentem, ubi iste Doctor non se inclinavit ad visionem Deiparæ permanentem, quamvis hoc ut probabile suadeat, & approbet. Postea rationem subdit, qua defendi possit, Virginem, etsi transeunter, habuisse a Conceptionis instanti hanc visionem extensive summam, quia nimirum decebat, ipsam cognoscere ab instanti suæ Conceptionis, suam dignitatem esse inter omnia possibilis summam.

319. Objicit sibi 3. ex Saavedra,

X 3 dra,

dra, vestigatione 2. quæst. 5. quam ipso teste tractavit nullus; an scilicet ratione Sanctitatis Maternalis correspondeat Virgini aliquis gradus gloriæ, qui primo, & per se non correspondeat meritis supernaturalibus Virginis? Quam difficultatem resolvit affirmative, ita ut existimet, non esse improbabile, Deiparam de facto aliquos gradus gloriæ esse consequutam jure Maternitatis, non tamquam præmium, sed per modum dumtaxat hæreditatis. Unde sic arguit: Gloria tam intensive, quam extensive summa non correspondet tota meritis ipsius: ergo in gradu summo dicto non est corona, & præmium illorum meritorum. Confirmat, quia Infantes baptizati, dum moriuntur ante usum rationis, consequuntur gloriam dumtaxat tamquam hæ-

hæreditatem ratione gratiæ habitualis qua constituuntur Filii Dei; sed excellentior Filiatio, qualis est Deiparæ ratione Sanctitatis Maternalis, non est deterioris conditionis: ergo ratione istius debetur Virgini peculiaris gloria, ut hæreditas.

320. Ex aliis, quibus huic objectioni satisfacit, hanc responsionem seligo a numero 35. prope medium: „Unde Filiatio specialis Virginis proveniens ex speciali sanctitate Maternitatis, esto exposcat specialem hæreditatem gloriæ, non ipsam consequitur tantum sub ratione hæreditatis, sed etiam sub ratione præmii meritorum: quia operibus valoratis, & dignificatis a speciali sanctitate Maternitatis potuit illam mereri, & de facto meruit, cum a

» Deo non fuerit ipsi collata ab
 » instanti Conceptionis suæ præ-
 » veniendo omne meritum, &
 » quoties ex liberalitate donan-
 » tis non est præventum omne
 » meritum, & potest aliquid
 » mereri, gloriosius est illud ha-
 » bere ex meritis, quam sine
 » ipsis. Constat ex superioribus
 » dictis articulo antecedenti. Nec
 » proprietatem omnium rerum
 » fuisse in Christo Domino,
 » dumtaxat sub ratione hæredi-
 » tatis, est absolute verum:
 » quia ut Redemptori totius
 » Universi debebatur in præmium
 » meritorum suæ passionis, &
 » mortis, juxta illud: *Si posue-
 » rit animam suam, videbit se-
 » men longævum*, quod longæ-
 » vum semen explicatur magis
 » per illud Psalmi: *Dabo tibi
 » gentes hereditatem tuam*, &
 » *pos-*

» *possessionem tuam terminos ter-
 » ræ.* Objicit sibi 4. & ultimo:
 » dabilis est de factu casus, in quo
 » detur adulto gloria præcise, ut
 » hæreditas ratione gratiæ habi-
 » tualis; sed non est negandum
 » Deiparæ, quod vi gratiæ alicui
 » creaturæ mortali conceditur:
 » ergo Deiparæ concedendum
 » est, quod vi sanctitatis Mater-
 » nitatis detur gloria debita ipsi
 » ratione illius præcise ut hæredi-
 » tas, & non ut corona. Major
 » hujus discursus probatur ex non
 » improbabili sententia aliquorum
 » Theologorum, uti sunt Vega
 » opusc. de justific. quæst. 6. in
 » solut. ad 9. & apud Zumel tom. 2.
 » in primum, quæst. 114. art. 5. scilicet,
 » ultimam dispositionem ad gra-
 » tiam non esse meritoriam primæ
 » gloriæ; sed hanc correspondere ju-
 » stificato præcise ut hereditatem;

490 *Tract. de principatu, &c.*
& dumtaxat ex meritis Christi
Domini.

321. Unde ex continuatione
actuum, qui fuerunt ad gratiam
dispositiones, meretur justus aug-
mentum gloriæ, sicut augmen-
tum gratiæ; sicque autumant,
nec primam gratiam, nec pri-
mam gloriam posse esse præ-
mium meritorum justi: ergo de
facto juxta hanc sententiam da-
tur adulto gloria præcise ut hæ-
reditas.

322. „ Respondet: hoc argu-
„ mentum nullam habere vim,
„ adhuc data veritate dictæ opi-
„ nionis. Ratio est: quia esto
„ in dicta sententia prima glo-
„ ria non cadat de facto sub
„ meritum, non negat citata
„ opinio, quod possit mereri;
„ at id, quod potest mereri,
„ & liberalitate donantis non
„ con-

Disp. III. Sect. III. 491

„ confertur præveniendo hoc me-
„ ritum, gloriosius est haberi
„ ex meritis, quam sine ipsis:
„ ergo quamvis alicui creaturæ
„ sine meritis elargiretur, Dei-
„ paræ tamen propter merita
„ elargiendum est.

323. „ Nec dicas, pertinere
„ ad gloriam Sanctissimæ Vir-
„ ginis, quod gloriam utroque
„ modo assequatur: nam si hoc
„ intelligis, ut gloria, quæ ut
„ hæreditas debetur jure filiatio-
„ nis, etiam possideatur ut co-
„ rona jure meritorum, non
„ negatur, imo debet concedi,
„ sicut conceditur omnibus ju-
„ stis adultis, qui coronantur in
„ Cælis: verum si intelligas,
„ ita ut una gloria detur dum-
„ taxat ut hæreditas, & alia ut
„ corona, falsum est propter ra-
„ tionem datam; omnis enim

492 *Tract. de principatu, &c.*
» gloria collata Deiparæ in Cœ-
» lis potuit ab ipsa mereri in
» via, & cum solum fit collata
» in Patria, non fuit præveniens
» omne meritum ex liberalitate
» præmiantis.

SECTIO IV.

*Quid asserant Theologi de gloria
accidentali Virginis?*

§. I.

*Quid de gloria accidentali Virgi-
nis subjectiva Theologi
cogitaverint?*

324. **P**rin cipalis gloria acci-
dentalis subjectiva, &
passiva Deiparæ stat in dotibus
gloriosis suæ Beatissimæ Animæ,
& Corporis. Dotes gloriosæ Ani-
mæ

Disp. III. Sect. IV. 493
mæ parum differunt a visione,
& fruitione, in quibus beatitu-
do essentialis consistit. Etenim
communiter assignantur a Theo-
logis in omnibus Beatis tres do-
tes animæ, visio scilicet, com-
prehensio, quæ ab aliis vocatur
apprehensio, seu tentio, & frui-
tio, quæ adæquatur ex dilectio-
ne, & delectatione. Tres autem
operationes istæ a beatitudine
formali, quæ in sola visione Dei,
juxta Thomistas, consistit, & a
fruitione beatifica, quæ juxta
communiorem sententiam Sco-
tistarum, & plurium Jesuitarum
consistit in utraque operatione,
solum differunt penes diversa con-
notata. Unde cum in Deipara
visio, & fruitio beatifica sint in
gradu summo, ita ut infra Deum
non sit possibilis intensior visio,
nec fruitio, hinc fit, has dotes
Ani-

Animæ Virgineæ gloriosissime esse summe perfectas, ita ut perfectiores non sint possibiles in pura creatura.

325. De dotibus sui corporis gloriosi dicendum est etiam, gradu summo possibili in ipsa esse. Ratio est: quia juxta omnium Theologorum sententiam, ut merito Mastrius disp. 28. de judicio universali, quæst. 4. art. 5. num. 127. gloria accidentalis consequitur essentialem, eique proportionatur, & commensuratur: at gloria essentialis Deiparæ est summa in gradu summo possibili in pura creatura: ergo hæc accidentalis dotium sui gloriosi corporis in ipsomet summo possibili gradu perfecta debet adstrui. Legat, cui placeat, cap. 6. in speculo Beatæ Virginis Seraphici Bonaventuræ, ubi
 sic

sic incipit fari: *quodlibet enim corpus glorificatum habet quatuor dotes gloriosas, videlicet dotem miræ claritatis, dotem miræ subtilitatis, dotem miræ agilitatis, & dotem miræ impassibilitatis: & si omnium Beatorum corpora his quatuor dotibus Deus glorificavit, quanto magis corpus istud, quod ipsum Glorificatorem corporum omnium genuit?*

326. Ultra explicatas dotes pertinent ad prædictam gloriam accidentalem *laureolæ*, nihil enim aliud significat in beatis laureola, quam accidentale præmium, seu coronam, ex operibus quibusdam privilegiatis a Deo concessum, quod redundat in corpus, signo aliquo speciale præmium significans. Theologi sequuti SS. PP. hanc laureolam concedunt Virginibus. Habere
 au-

autem Virginitatis laureolam, quis dubitet in Regina Virginum, voto a principio consecrata sua Virginitate, divino exaltata puerperio, gaudia Matris habente cum Virginitatis honore? Igitur hæc laureola competit Virgini in modo possibili excellentissimo. Quomodo hæc laureola competat Virgini in summo gradu purissimæ, cum non habuerit fomitem, nec concupiscentiam? Videantur hac super re Mastrius, & alii Theologi.

327. Laureolam Doctoratus obtinuisse Deiparam, probatur: quia Beata Virgo excellentissimo modo fuit fidei Magistra, & Ecclesiæ, & Apostolorum doctrix: quam veritatem firmat laudatus Moral. quæst. 3. disp. 2. tract. 2. art. 6. num. 29. 30. 31.

Nunc

Nunc tantum proferam aliqua testimonia ex PP. Eusebius in Evangelium de festo Assumption. inquit: „ *ab ipsa* Apostoli plura audierunt, & ipsa dictante scripserunt, nobisque legenda *mandaverunt*. Sanctus Anselm. lib. de excellentia Virginis cap. 7. inquit: *licet* Apostoli per revelationem Spiritus Sancti edocti fuerint omnem veritatem incomparabiliter, eminentius tamen, & manifestius ipsa per eum Spiritum veritatis profunditatem intelligebat, & ex hoc multa eis per hanc revelabantur, quæ in se non solum simplici scientia, sed ipso effectu, atque experientia didicerat e *Mysteriis Christi*. Albertus Magn. super *missus est*. cap. 127. sic inquit: *Maria* conservabat omnia

„ nia

„ potuisse ullo pacto stimulos
 „ tanti cruciatus, quin vitam
 „ amitteres, sustinere, nisi ipse
 „ spiritus vita dulcissimi Filii
 „ tui, pro quo moriente conque-
 „ rebaris, ut tantopere tolerares,
 „ confortaretur.

329. Ex his efficax demon-
 strat ratio: omnia tormenta ex
 crudelitate inflicta Corpori Chri-
 sti Domini torquebant Deiparam
 cruciatibus, & doloribus, natu-
 raliter inferentibus mortem, ita
 efficaciter, ut ex speciali mira-
 culo mors impedita fuerit, nam
 sustinere illos non valeret, quin
 moreretur, nisi speciali Dei au-
 xilio esset confortata; sed ad ve-
 ram & propriam rationem Mar-
 tyrii non exposcitur, quod mors
 actualiter sequatur, quin satis,
 superque est, quod ita sint mor-
 tales cruciatus, ut naturaliter
 in-

inferant mortem: ergo ut Dei-
 para vere, & proprie Martyr
 fuerit, nihil obest, quod in cru-
 ciatibus, & pœnis mortua non
 fuerit. Major est doctrina An-
 selmi: Minorem confirmat Ec-
 clesia: nam Sanctus Joannes Evan-
 gelista est vere Martyr, & ut
 talem eum veneratur Ecclesia;
 dum ob amorem Christi, & ejus
 fidem sivit se mitti in dolium
 olei ferventis, ubi naturaliter
 sequeretur mors, nisi per mira-
 culum fuisset impedita: ergo ut
 Deipara coronetur Martyrum Re-
 gina, non obfuit, quod præ
 magnitudine doloris non more-
 retur.

330. Argues efficaciter: esto
 ad Martyrium non requiratur a-
 ctualis mors ex vulneribus, aut
 cruciatibus proveniens, tamen ad
 rigorosum Martyrium requiritur,
 quod

quod persecutor intendat directe torquere eum, qui Martyrio coronandus est, in odium Christi, & ejus fidei; sed Judæi crucifigentes Jesum, nec directe, nec indirecte Deiparam interficere, aut torquere intendebant: ergo proprie, & rigorose Martyr non fuit in Passione Filii. Respondet Mendoza apud Urrutigoyti certamine scholastico pro Deipara fuga disp. 3. sect. 7. num. 75. Deiparam non habuisse palmam, & laureolam Martyrii ex opere operantis, ad quod requiritur, quod Martyr in effectu lethali-ter torqueatur in odium fidei, & Christi; at fuit vere Martyr, & meruit in Passione Filii laureolam, & palmam Martyrii ex opere operato, in quantum intuitu dolorum mortalium, quos sustinuit in morte Filii sui, placuit

Deo

Deo ipsi palmam Martyrii tribuere. Verum hac acceptione laureolæ Martyrii parum excellentiæ tribuitur Deiparæ, ut videtur non paucis.

331. Ideo Eximius Suarez, tom. 2. in 3. partem, disp. 21. „ sect. 4. sic respondet: *licet*
 „ Christi interfectores directe non
 „ intenderint illam propter Chri-
 „ stum affligere, tamen re ipsa
 „ persequendo Christum, ipsam
 „ persequabantur, & occidendo
 „ Christum, in quantum in ip-
 „ sis erat, eam interficiebant;
 „ qui modus passionis, & per-
 „ secutionis sufficiens est ad Mar-
 „ tyrium, ut in Innocentibus
 „ constat, qui vere fuerunt Mar-
 „ tyres, quamvis persecutores
 „ non intenderint occidere eos,
 „ propter Christum, sed solum
 „ interficere Christum: ergo ex
 „ hac

» hac parte sufficienter Virgo
 » passa est propter fidem, &
 » propter *Christum*. Quod sic
 » explicat Moral. quod quamvis
 » interfectores Christi Domini
 » non intenderent directe in o-
 » dium ipsius Christi torquere
 » Matrem, nec occidere; tamen
 » id in odium Christi indirecte,
 » interpretative, & in causa vo-
 » luerunt, & hoc sufficit ad ri-
 » gorosum Martyrium, quia
 » jam re vera per hoc verifica-
 » tur, quod Deipara passa est
 » passione proveniente a Tyran-
 » nis in odium Filii sui, quæ
 » passio ipsis imputata fuit ad
 » *culpam*. Igitur splendet imma-
 » culata Regina maxima laureola
 » Martyrii, & ex opere operato,
 » & ex opere operantis gemino ti-
 » tulo incomparabilis.

§. II.

§. II.

*Quæ de gloria accidentali sub-
 jectiva passiva Deipara ve-
 stant, explanantur.*

332. **U**Ltra laureolâs enume-
 ratas vult Suarez, Ma-
 strius, & Urrutigoyti supra cita-
 tus, ob dignitatem Matris Dei
 habere Deiparam, utar verbis
 Eximii loco supra citato sect. 4.
 singularem aliquem splendorem,
 qui perfectior sit, quam omnis
 laureola, qui tamen inter lau-
 reolas non connumeratur, sed
 perfectio quædam est altioris or-
 dinis. Rationem assignat Ma-
 strius: quia dignitas Maternitatis
 est altioris ordinis, quam est om-
 nis alia dignitas correspondens
 laureolis, cum ad ordinem unio-
 nis

Y

nis

nis hypostaticæ pertineat, ad quam nulla alia dignitas pertinere valet. Cujus rationis fit hic splendor, aut formæ, Eximius non specificat, sub divisione existimat, esse corporalem aliquem mirabilem splendorem, vel aliquid aliud, quod sit veluti insignæ Regiæ dignitatis, ac Divinæ Maternitatis, ac Principatus, & Domini in omnes Beatos. Seraphicus Doctor in speculo Beatae Virginis cap. 6. determinat hoc insignæ Regiæ dignitatis, dicens, esse re vera in capite ejus diadema regni, quod Rex Regum ipsi imposuit, diadema certe tam impretiabile, diadema tam mirabile, quod omni linguæ inenarrabile, inscrutabile est.

333. Hinc juxta hanc sententiam verum, & non tantum hyperbolicum sensum habet dictum

S. Epi-

S. Epiphani lib. de laudibus Virginis dicentis: *Deiparam esse radicem gloriæ*, hoc est, ut exponit Saavedra de Sacra Deipara, disp. 5. vestig. 2. num. 198. quia propter suam dignitatem radix est accidentalis gloriæ omnibus Beatis: quo sensu prosequitur, accipiendus Guarricus, dum dicit: Christum Dominum non fuisse factis glorificatum, donec glorificata est sanctissima Virgo; accidentaliter enim gloriosus est Christus Dominus ex visione Sacrae Deiparæ. Unde formatur ratio, quod radix gloriæ accidentalis omnium Beatorum sit ineffabilis gloria, quam in suo Augustissimo Throno utpote Rex Regum, & Dominus Dominantium habet Christus Dominus ita ut se ipsum ita exaltatum viderit; sit etiam Deiparæ gloria ipsiusmet Christi

Y 2 acci-

accidentalis gloria, & complementum accidentale ipsius: quare judicant, quod ut Deipara glorificata hoc munere radicandi gloriam accidentalem omnium Beatorum gaudeat, opus est, quod in Augustissimo Throno gloriae Filii sui sit ea sublimata, dicente Damiano Serm. de Assumpt. *Sublimis ista dies, in qua Virgo Regalis ad Thronum Dei Patris evehitur.* Sic enim videndo Filium in eodemmet Throno cum Matre exaltatum, & Matrem in ipsomet Throno cum Filio glorificatam, eademmet gloria accidentalis Matris, & Filii stat radix ex qua completur accidentaliter gloria Beatorum omnium.

334. Major difficultas est apud Theologos circa hanc tam sublimem exaltationem Deiparae, an
ni-

nimirum sit exaltata super omnes Hierarchias Spirituum Coelestium, & ita sublimata ad Thronum regni Filii sui, ut sit in superiori hierarchia alia ultra tres Angelicas, vel se sola hanc superiorem hierarchiam constituat? Prima pars est constans apud Theologos, Deiparam nempe non pertinere ad unum ex novem choris Angelorum; sed esse exaltatam super tres hierarchias Angelicas. Hanc conclusionem multiplici ratione, & eleganter probat Albertus Magn. supra citat. cap. 190. Sufficiat pro nunc audire P. Barradas totam Alberti doctrinam explanantem tom. 1. in Evang. lib. 6. cap. 12. p. *quia plura*, sic per belle de Virgine loquentem:
 » in Coelum pervenit empyreum
 » Beatorum sedem igneo splen-
 Y 3 » do-

„dore undique fulgentem: pri-
 „mam Angelorum percurrit hie-
 „rarchiam, in qua Angeli sunt,
 „Archangeli, & Principatus:
 „secundam pertransiit, quam
 „Potestates, Virtutes, Domina-
 „tionesque constituunt; supre-
 „mam quoque prætergressa est,
 „in qua Throni, Cherubini,
 „Seraphinique Deo propinquo-
 „res, cæterisque celsiores affi-
 „stunt. Perge, Virgo Deipara,
 „perge, transi omnium Ange-
 „lorum Hierarchias; Matrem
 „Dei inter Angelos consistere
 „non est æquum; singularis te
 „decet Thronus, singularis Cho-
 „rus. Deus bone! Tantæ Re-
 „ginæ adventu Cælum muta-
 „tur. Novem hæctenus erant
 „Angelorum Chori, his unus
 „omnibus cæteris celsior addi-
 „tur.

335. Unde fluit: concede-
 re aliquos supercœlestem hierar-
 chiam aliquam distinctam a Di-
 vina trium Personarum, quæ di-
 catur secundaria, & ordinis unio-
 nis hypostaticæ, in qua sola in-
 ter puras creaturas resideat Dei-
 para, utpote ratione Maternita-
 tis pertinens ad ordinem unionis
 hypostaticæ, & magis principa-
 liter Christus ut homo, *ly ut* re-
 duplicante naturam humanam
 individuum, non vero redupli-
 cante personam. Uti vide-
 tur innuere subtilissimus Scotus,
 cum in ejus doctrina sit fal-
 sa hæc propositio: *Christus in*
quantum homo, ly in quan-
tum reduplicantem humanitatem,
est Filius naturalis Dei. Qua-
 re si in *ly ut homo* sumatur
 concretum personale dicens in
 recto personam, fatemur Chri-
 stum

stum ut hominem esse in hierarchia divina trium Personarum, quæ dicitur hierarchia supercoelestis primaria: at vero si *ly homo* accipiat ut concretum individuale dicens in recto individuum tale naturæ humanæ, falsum est non præscindere explicitè a Deo, & a Persona Divini Verbi, quamvis dicat in obliquo illam; & in hoc sensu dicunt; Christum ut hominem principaliter constituere hierarchiam supercoelestem secundariam, & ordinis unionis hypostaticæ superiorem omnibus coelestibus hierarchiis Coelestium Spirituum.

336. Probationes hujus assertionis dilucide affert Doctissimus F. Carolus de el Moral. tract. 2. de prædestin. Deiparæ, disp. 2. quæst. 6. art. 2. a num. 33. fundatus

tus in doctrina Seraphici Doctoris Bonavent. in 1. sent. distinct. 4. exponendo litteram Magistri: Quamobrem non te deterreat Angelici Thomæ autoritas semper magna, qui prima part. quæst. 108. art. 1. loquitur in corpore: *Unde manifestum est, eos errare, & contra intentionem Dionysii loqui, qui ponunt in Divinis Personis hierarchiam, quam vocant supercoelestem, Divinis enim Personis est quidam ordo naturæ, sed non hierarchie idem Dionysius dicit (cap. 3. circa medium Coelestis hierarchiæ) Ordo hierarchiæ est, alios quidem purgari, & illuminari, & perfici; alios autem purgare, & illuminare, & perficere, quod absit, ut in Divinis Personis ponamus.* Hactenus Divus Thomas.

337. Cui tantæ authoritati non aduersari ponentes superiorem hierarchiam se tuentur, non modo cum percelebri sententia Gerson. Cancelarii Parisiensis tract. 4. super *Magnificat*, folio *mibi* 425. dicentis: *Virgo sola constituit hierarchiam secundam sub Deo Trino, & Uno, hierarchæ primo, & summo, apud quem hierarcham humanitas Filii sui sola sublimata sedet a dextris virtutis Dei per unitatem suppositi.* Et quidem, quod in Divinis Personis sit hierarchia, est expressa sententia Seraphici Doctoris loco supra citato dicentis: *sciendum igitur, quod præter definitionem, quid nominis, quæ hierarchia dicitur a hiera, quod est sacrum, & archos, id est, principatus, vel ordo ipsius hierarchiæ, B. Dionysius*

nysius 3. ponit definitiones lib. de *Angelica hierarchia*; quarum prima est hæc: *hierarchia est divina pulchritudo, ut simpla, & optima, ut consummata, vel ut consummativa.* Et late per sequentia ostendit, dari hierarchiam Increatam, hancque esse Trinitatem, & Unitatem, ita quod nec Trinitas præjudicet Unitati, nec Unitas Trinitati; sed Unitas spectat ad perfectionem Trinitatis: & Trinitas Unitatis.

338. Unde facile conciliatur Angelicus Doctor cum Seraphico: Angelicus loquitur de hierarchia, prout multitudine ordinata constituitur: ideo cum
 „ dixisset: *Sic igitur distinguuntur hierarchiæ ex parte multitudinis subjectæ, immediate*
 „ subjungit: *Unde manifestum*
 Y 6 „ est

516 *Tract. de principatu, &c.*
„ *est errare*, &c. Ly unde de-
notat illationem desumptam ex
antecedentibus dictis. Nec Di-
vus Thom. aliam ex propria
mente, sed juxta definitionem
Dionysii, qua hierarchiam de-
scripsit dicens: *est ordo scientiæ,*
& actio, &c. apponit notionem
hierarchiæ, & sub hac eadem
acceptione dividit Sanctus Do-
ctor hierarchiam in Angelicam,
& humanam, & deinde Ange-
licam in tres hierarchias, juxta
quam considerationem non lo-
quitur de hierarchia, ut conve-
nit Trinitati Personarum Divi-
narum.

339. Seraphicus vero Doctor
explicans definitionem secundam
de hierarchia, in qua dicitur
est *ordo scientiæ*, &c. ly *ordo*
non exponit sic, id est *multi-*
rudo, sed sic; id est *ordinata*
po-

Disp. III. Sect. IV. 517
potestas, ut liqueat, hierarchiam
non constitui essentialiter per
multitudinem, hoc solum con-
venit ordini Angelico. Ex his
patet quomodo sit verum dictum
Angelici, *manifestum est errare*,
&c. quia tres Divinæ Personæ
non est multitudo ordinata sub
principe; sed sunt unus prin-
ceps, cui omnis multitudo or-
dinata subicitur. Etenim ordi-
natio hierarchiæ reperta in An-
gelis est, qua purgantur, illu-
minantur, & perficiuntur, quod
manifestum est repugnare inter
Divinas Personas, Seraphicus
non loquitur in hoc sensu de
hierarchia supercœlesti, quam
ponit in Trinitate, sed in quan-
tum cum Divo Dionysio eam
considerat sub ratione pulchritu-
dinis, pluralitate, & æqualita-
te constitutæ, ut simplicis, ut
opti-

optimæ, & ut consummata: unde nullum est absurdum ponere in Virgine hierarchiam singularem super omnes Angelorum ordines.

§. III.

De gloria Accidentali activa Virginis in Empyreo.

340. **C**UM immaculata V. sit plena, & superplena gratia, ac gloria, plena sibi, superplena nobis, exaltatur in Empyreo propria illuminatione, qua illuminat omnes B. & omnes Angelos: sic expresse Dr. Minorita Mairon Serm. de Dei Matre: *quia Deipara (inquit) suam vim illuminativam in mente sumit ex Personis Sanctissimæ Trinitatis, & juxta*

juxta suam nominis Etymologiam, quæ ex Hieronymo est, illuminatrix, illuminat quatuor hierarchias sibi subjectas ordinate incipiendo, illuminat tres hierarchias Angelorum, & quartam quæ est Ecclesiastica. Hanc sententiam scholastice defendit Novatus Tom. 2. de Eminentia Deiparæ cap. 9. quæst. 8. & Franciscanus Urrutigoyti supra citat. sect. 19. subsect. 5.

341. Accedunt Bonaventura in speculo B. Virginis cap. 3. » ita loquens: *opus Domini excellentissimum est Maria, hoc* » *opus sicut plenum fuit gratia Domini in mundo, sic* » *plenum est gloria Domini in* » *Cœlo; sic ergo illuminans* » *Maria in gloria sua rutilans* » *per omnia respicit; quia per* » *omnes Angelos, & per omnes* » *nes*

„ nes Sanctos gloriæ suæ illumina-
 „ tionem extendit. Hoc ipsum
 docet S. Petr. Dam. Serm. 4.
 de Assumptione, & indicat Div.
 August. ac clare docet Albertus
 Magn. in Orat. de Virgine in-
 cipiente: *S. Maria secundum no-*
men. Ubi sic de Deipara ait:
 „ *ipsa* illuminatrix Cœli, &
 „ terræ, quæ in multis, & se-
 „ cretis Filii sui, & Verbi Dei
 „ Patris a sæculis in Deo ab-
 „ sconditis, etiam ipsa Angeli-
 „ ca lumina *illuminavit*. Sed
 luculentius aliis loquitur Bernar-
 din. Senensis, qui tomo 1. serm.
 61. de B. Virg. cap. 4. præter
 alia ad miraculum præclara, hæc
 addit cap. 8.

341. „ *Secundum* Dionysium
 „ in Regno Cœlorum omnium
 „ inferiorum dona in superiori-
 „ bus in tanta præexcellencia
 „ sunt,

„ sunt, quod quasi nulla est
 „ comparatio, nisi sicut est cir-
 „ cumferentia ad suum centrum.
 „ Cum ergo Beata Virgo supra
 „ omnem ordinem sit, in tan-
 „ tum, quod per se faciat or-
 „ dinem incommunicabilem, fi-
 „ cut prædictum est, sequitur,
 „ quod super omnes inferiores
 „ ordines, tam Angelorum,
 „ quam hominum simul sum-
 „ ptorum, ipsa improportiona-
 „ biliter est prælata, & quidquid
 „ est gloriæ in omni inferiori
 „ glorificata natura, tam An-
 „ gelica, quam humana, mul-
 „ to præexcellentiùs est in Vir-
 „ gine Matre *Dei*. Ex quibus
 verbis fortissimas rationes desu-
 munt Theologi ad singularem
 Deiparæ illuminationem osten-
 dendam.

343. Tum: quia si supremi
 An-

Angeli illuminant inferiores; quia excellentiæ, & prærogativæ inferiorum relucet in superioribus: ergo omnes, nullo dempto, illuminantur a Maria, in qua relucet omnes prærogativæ modo excellentissimo inferiorum. Tum: quia si illuminantur ab Anima Christi, quam adorant, quid absurdi, quod illuminentur ab Anima Mariæ, quam etiam adorant? Nec opponas communem sententiam Theologorum, & multorum Patrum asserentium, supremos, & primos Angelos a Deo immediate illuminari, ut ex Athanas. lib. de communi Essentia, Sophronius in encomio de Augustino, Bernard. lib. de considerat. cap. 4. loquendo de Cherubinis.

344. Ad quod respondet Novatus, PP. locutus fuisse de Angelis

gelis ante Christi Domini Ascensionem, non post Ascensionem Christi, & Assumptionem Virginis. Displicet hæc solutio Urutigoyti, quia triumphus Christi Domini non derogavit, sed potius auxit Angelorum prærogativas, deperderentque illuminationem immediatam a Deo per Ascensionem Christi: quæ impugnatio non premit Fr. Carolum de el Moral. videri potest loco supra citato art. 3. num. 48. ubi hanc illuminationem immediatam a Deo convenire per accidens Angelis superioribus defendit, non suapte natura: quia cum ordo Seraphinorum non haberet in Empyreo ante Ascensionem Christi alium ordinem, cui subiceretur, ideo a Deo Trino, & Uno suscipiebant illuminationes; ast cum post Ascen-

ensionem Christi, & Deiparæ Assumptionem supra se habeant alium ordinem superiorem hierarchiæ supercœlestis secundariæ, ideo juxta suam exigentiam ordinis ministerialis debent illuminari a Christo, & Deipara, quæ ejus prerogativa semper invariata in se manet, dum illuminantur a Dominante potestate imperiali, & hoc petit ratio hierarchiæ; quæ est ratio ordinis.

345. Singularis proinde est excellentia illuminationum, quæ fiunt a Deipara, respectu illuminationum Angelorum: nam Angelis unius, vel alterius rei pertinentis ad lineam providentiæ supernaturalis competit illuminatio, nempe illius, qui aliquomodo pertinet ad talem spiritum Angelicum; ast Deiparæ competit illuminatio cum omnimoda

au-

auctione sine ullo onere, & cui voluerit communicare de omnibus, quæ attinent ad lineam providentiæ supernaturalis; quia utpote regnans cum Filio coronato, tanquam Corredemptrix generis humani, & Correstauratrix lineæ Angelorum, & tanquam caput secundarium, & secundum quid triumphantis, & militantis Ecclesiæ, omnes pertinent ad suum statum, & de omnibus curam habet in Cœlis tanquam de subiectis ditioni suæ. Ob hoc fatetur prædictus Scotista, quod a momento, quo Deipara fuit glorificata permanenter ad regnandum in Cœlis, vidit in Verbo, seu in Essentia Divina omnes creaturas, & res, quas Christi Domini Anima in ipsa videt; limitationibus supra significatis.

346. Hinc pergit Urrutigoy-

ti

ti affirmans, quod a momento, quo Deipara glorificata stetit in summo Coelo, effecit cum Angelis beatis, & hominibus in Coelesti patria jam existentibus, idem, quod operatur cum quolibet Beato denuo ad Coelos ascendente. Piissimum ipsi videtur, asserere, & probabilissimum, quod in instanti sequenti ad illud, in quo quaelibet anima gloriam essentialem accipit, ipsam alloquatur Deigenitrix, illamque illuminet juxta reverentiam, quam exhibuit, & exhibet suae gloriosissimae Reginae, de illis objectis, de quibus aliquomodo, & aliquo titulo potest ad eam pertinere, quod ei repraesententur in Verbo, ut sic per illuminationem Deiparae se disponat in ampliorem glorificationem accidentalem.

347. Quamobrem piissimum,
& pro-

& probabilissimum est etiam; id ipsum factum fuisse a Deipara cum omnibus Coelicolis residentibus in Empyreo, quando ad Thronum suae celsissimae gloriae fuit eveستا: & relicta in optione Virginis illuminatione ad alios, in omnes eam diffundere censenda est, ne libertas ipsius retardet bonum gloriae majoris accidentalis, quod advenit Beatis ex suae Dominae Majestate dicente Damiano tom. 2. serm. 40. de
 „ Assumpt. *electa*, & praelecta
 „ ut Sol: quia sicut Sol, solus
 „ totum orbem illuminat, sic
 „ haec sola solidiori lumine, &
 „ Angelos, & homines *illustrat*.

348. Propter tantam gloriam, & majestatem adorant in Throno Altissimo Dominam, & Reginam suam Angeli, & Beati: nam etiam in aliis partibus asserit

ferit Sanctus Antoninus, part. 3.
 tit. 31. cap. 4. §. 1. Beatam Vir-
 ginem Divinum suum, & Uni-
 genitum Filium in secretum
 cubile suum non nunquam se-
 cum adduxisse, ibidemque co-
 ram eodem se se prostravisse ipsum
 adorare volentem, ab eodem-
 que, qui ut Deus id ipsum præ-
 videbat, præventam, & primi-
 tus adoratam fuisse. Quod dixe-
 rat Albertus Magn. serm. de E-
 piphania: *Tum Filius venit in
 occursum ejus, ipsamque adora-
 vit*; quod effatum ne videatur
 aliquibus dissonum, legant Sera-
 phicum Bonaventuram in ter-
 tium, dist. 9. art. 1. quæst. 3. ad
 „ quartum, ita docentem: *ad*
 „ *illud*, quod objicitur, quod
 „ Christus honoravit Matrem
 „ suam, dicendum, quod verum
 „ est, sed Christus non adoravit
 „ eam

„ eam adoratione patriæ, sed
 „ hyperdulia, ideo non adoravit
 „ eam ut Deum, sed ut Filius
 „ Matrem suam. Ideo bene se-
 quitur, quod Christus vere Ma-
 trem suam debet adorare, & ve-
 nerari, sicut decet Matrem Dei.
 Si ita se gerit Dominus omnium
 cum MARIA, quid agent servi?
 Utinam, ut spero, aliquando per
 ipsam MARIAM tam ineffabilia
 experiamur, & intelligamus.